

Київський університет імені Бориса Грінченка

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет економіки та управління

Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

для студентів

спеціальність

072 Фінанси, банківська справа та страхування

(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня

другого (магістерського)

(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми

072.00.02. Фінанси і кредит

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації

Фінансове посередництво

(за наявності)

(назва спеціалізації)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02138554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0594/22
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 2022 р.

Київ – 2022

Розробник:

Краус Наталія Миколаївна, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою)

Краус Наталія Миколаївна, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів
Протокол від 1.09.2022 р. № 1.

Завідувач кафедри

(О.О. Сосновська)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) 072.00.01 Фінанси і кредит
(назва освітньої програми)

___ . ___ . 20 ___ р.

Керівник освітньої програми

(А.Ю. Рамський)

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 20 ___ р.

Заступник декана

(О.О. Казак)

Пролонговано:

на 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ___ » ___ 20__ р., протокол № ___

на 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ___ » ___ 20__ р., протокол № ___

на 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ___ » ___ 20__ р., протокол № ___

на 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ___ » ___ 20__ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
<i>Вид дисципліни</i>	Дисципліна циклу професійної та практичної підготовки.
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	4/120
<i>Курс</i>	5
<i>Семестр</i>	2
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	4
<i>Обсяг кредитів</i>	4
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	120
<i>Аудиторні</i>	32 (16л/16п)
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Семестровий контроль</i>	30
<i>Самостійна робота</i>	50
<i>Форма семестрового контролю</i>	іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 36% / 64%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: є формування знань з прагматичних аспектів управління фінансами за допомогою фінансових інструментів, функціонування фінансового ринку, а також аналізу цього ринку; надання студентам системи теоретичних і прикладних знань щодо використання фінансових інструментів (деривативів) для перерозподілу ризику та капіталу.

Завдання: формування у студентів комплексу компетенцій, достатніх для початку роботи на первинних посадах, які передбачають роботу з фінансовими інструментами; формування у студентів комплексу компетенцій в області конструювання складних фінансових продуктів для управління ризиками, ліквідністю та прибутковістю; створення нових фінансових інструментів, розробка комбінованих інвестиційних стратегій у відповідності до потреб ринку і компанії та їх технічної реалізації.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні ознаки фінансових інструментів;
- класифікацію фінансових інструментів;
- характеристику фінансових інструментів грошового ринку;
- характеристику фінансових інструментів валютного ринку;
- характеристику фінансових інструментів ринку позик;
- характеристику фінансових інструментів фондового ринку;
- основні характеристики інноваційних фінансових інструментів.

вміти:

- вирішувати проблеми підвищення ефективності використання фінансових інструментів;
- застосовувати методологію комплексного аналізу грошових, кредитних, валютних фінансових інструментів на тлі масових явищ і процесів, які відбуваються у світовому економічному просторі на різних рівнях управління, тенденцій їх розвитку та взаємообумовленості.
- аналізувати економічний зміст та схеми застосування фінансових інструментів;
- виокремлювати позицію фінансових послуг фінансових посередників на фінансовому ринку та його окремих сегментах;
- контролювати та здійснювати фінансовий моніторинг при використанні фінансових інструментів;
- оцінювати ефективність використання фінансових інструментів різними економічними агентами;
- здійснювати пошук на ринку фінансових інструментів, що найбільш повно задовольняють потреби компанії;
- розробляти нестандартні фінансові інструменти для задоволення специфічних потреб компанії в разі відсутності їх на ринку;
- обирати метод фінансового інжинірингу на основі аналізу його переваг та недоліків у конкретній ситуації;

- оцінювати і розробляти заходи щодо виявлення та управління ризиками в діяльності компаній і пропонувати відповідні інструменти зниження цих ризиків;
- здійснювати оцінювання інноваційних фінансових інструментів;
- використовувати інструменти, побудовані на основі технології block-chain;
- використовувати алгоритми високочастотної торгівлі для здійснення трансакцій на фінансовому ринку;
- оцінювати стан розвитку ринку фінансових послуг та окремих його інструментів;
- обґрунтовувати та розробляти плани фінансової діяльності учасників ринку фінансових послуг;
- розробляти рекомендації щодо управління фінансовими ресурсами споживачів та офферентів фінансових послуг;
- розробляти рекомендації щодо покращення показників роботи фінансових інституцій.

володіти загальними компетенціями такими як:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

володіти спеціальними (фахові, предметні) компетенціями такими як:

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання, серед чого:

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології
--

наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

РН13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
л.		пр.	м.к.	інд.	с.р.	
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Фінансові інструменти та їх роль в економіці						
Тема 1. Фінансові інструменти: сутність та значення	9	2	2	-	-	5
Тема 2. Класифікація фінансові інструментів за багатьма ознаками	9	2	2		-	5
Разом за змістовим модулем 1	20	4	4	2	0	10
Змістовий модуль 2. Аналіз часткових цінних паперів та дослідження змісту боргових зобов'язань						
Тема 3. Часткові цінні папери	14	2	2	-	-	10
Тема 4. Боргові зобов'язання	14	2	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	30	4	4	2	0	20
Змістовий модуль 3. Вивчення ринку похідних та гібридних фінансових інструментів						
Тема 5. Похідні фінансові інструменти	9	2	2	-	-	5
Тема 6. Гібридні фінансові інструменти	9	2	2			5
Разом за змістовим модулем 3	20	4	4	2	0	10
Змістовий модуль 4. Характерні особливості функціонування синтетичних та інноваційних фінансових інструментів						
Тема 7. Синтетичні фінансові інструменти	9	2	2	-	-	5
Тема 8. Інноваційні фінансові інструменти	9	2	2		-	5
Разом за змістовим модулем 4	20	4	4	2	0	10
Семестровий контроль	30	-	-	-	-	-
Усього годин	120	16	16	8	0	50

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фінансові інструменти та їх роль в економіці

Тема 1. Фінансові інструменти: сутність та значення

Фінансові інструменти: види, поняття, застосування. Основи процентних ставок. Характеристика фінансових ринків і їх класифікація. Види фінансового посередництва. Фінансові інститути і міжнародні фінансові центри, їх вплив на національну фінансову систему. Правові основи розвитку грошового ринку і ринку банківських позичок в Україні. Особливості формування нормативної бази грошового ринку та ринку банківських позичок. Правові норми захисту майнових прав інвестора на грошовому ринку. Відсоток за кредит. Майбутня та поточна вартість фінансових інструментів. Практичне застосування концепції вартості грошей у часі. Державне регулювання фінансових інструментів, його головні принципи, законодавчі основи.

Тема 2. Класифікація фінансові інструментів за багатьма ознаками

Види фінансових активів та їх інвестиційні властивості. Класифікація фінансових інструментів. Класифікація фінансових інструментів відповідно до ознак: природи відносин клієнта та оферента, сегменту ринку, на якому обертається інструмент, строк поставки тощо.

П'ять груп фінансових інструментів: часткові цінні папери (акції та сертифікати інвестиційних фондів); боргові зобов'язання (облігації, казначейські зобов'язання, комерційні папери, векселі, депозитні сертифікати); похідні фінансові інструменти (форварди, ф'ючерси, свопи, опціони); гібридні інструменти (конгломерати простих інструментів, наприклад гібрид процентних та валютних інструментів); синтетичні інструменти (опціон на ф'ючерсний контакт, двовалютна облігація, синтетична акція тощо).

Характеристика інструментів грошового ринку: іноземна валюта, короткострокові облігації, банківські депозитні сертифікати, комерційні цінні папери, казначейські векселі, банківські акцепти. Характеристика інструментів ринку капіталів: акцій, державних зобов'язань, довгострокових облігацій, заставних, іпотечних сертифікатів, функції фондових цінних паперів. Визначення інвестиційної привабливості цінних паперів. Рейтинги фондових цінних паперів. Переваги і вади окремих видів фондових цінних паперів з точки зору емітентів та інвесторів. Похідні цінні папери (деривативи): опціони, варанти, ф'ючерсні та форвардні контракти, їх функції, порядок випуску та обігу.

Змістовий модуль 2. Аналіз часткових цінних паперів та дослідження змісту боргових зобов'язань

Тема 3. Часткові цінні папери

Вартість цінних паперів: поняття, види, фактори, цілі. Види вартості. Фактори ринкової вартості цінних паперів. Акції та сертифікати інвестиційних фондів. **Цілі оцінки вартості цінних паперів:** купівля (продаж); операції з цінними паперами (конвертація, консолідація і т.д.); оподаткування. **Обов'язкова оцінка вартості цінних паперів:** для цілей судочинства; при операціях з цінними паперами, коли однією зі сторін є держава; при зміні номінальної вартості, додаткової емісії; при ліквідації компанії, яка випустила цінні папери. Основні теорії оцінки цінних паперів: **теорія чистої приведеної вартості; теорія інвестиційного ризику; теорія ефективності ринків капіталу.** Курс (ціна) акції. Ціна акції з рівномірним ростом дивіденду (модель Гордона). Ціна акції з нерівномірним ростом дивіденду. Оцінка дивідендного доходу. Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів, його методи та значення для вивчення ринку і прийняття стратегічних рішень. Технічний аналіз ринку цінних паперів. Методи аналізу. Побудова лінійних та стовпчикових графіків. Японські свічки як різновид стовпчикових графіків. Осцилятори.

Значення технічного аналізу для прийняття рішень з купівлі-продажу цінних паперів. Теорії структури процентних ставок (неупередженого очікування, переваги ліквідності, сегментації ринку). Розвиток теорій ризику. Причини появи та розвитку теорій ризику. Теорія Г. Марковіца (Нобелівська премія з економіки 1990 р.) — вибір раціонального (ефективного) портфеля, що забезпечує отримання очікуваного доходу за мінімального ризику. Виокремлення з обігу цінних паперів цінного папера без ризику. Теорія В. Шарпа (Нобелівська премія з економіки 1990 р.). Поділ ризику на систематичний і несистематичний. Ефективний портфель — ринковий. Модель оцінки капітальних активів (МОКА) та її фінансове значення.

Можливості застосування МОКА в Україні. Модель арбітражного ціноутворення. Теорія ефективності фінансового ринку Є. Фама. Сучасна критика теорії.

Тема 4. Боргові зобов'язання

Облігації, казначейські зобов'язання, комерційні папери, векселі, депозитні сертифікати. Ринок облігацій. Облігація — борговий цінний папір. Класифікація облігацій. Ринок державних облігацій. Казначейські ноти та бони. Муніципальні облігації та їх особливості. Облігації корпорації. Емісія, реєстрація та розміщення облігацій.

Дохідність облігації: поточна, до часу погашення, повна реалізована. Показник чутливості ціни облігації щодо зміни ринкового доходу (рівняння Макоулі). Рейтинг облігацій.

Змістовий модуль 3. Вивчення ринку похідних та гібридних фінансових інструментів

Тема 5. Похідні фінансові інструменти

Причини появи та розвитку ринку похідних цінних паперів. Хеджування. Види фінансових похідних цінних паперів, їх особливості. Форвардні контракти та їх особливості. Поняття відкритої позиції, довгої та короткої позиції. Ф'ючерсні контракти, їх значення, види: короткостроковий процентний ф'ючерс, довгостроковий процентний ф'ючерс, ф'ючерсні контракти на казначейський вексель та індекс.

Ф'ючерсні біржі. Роль розрахункової палати біржі. Маржовий рахунок, початкова та варіаційна маржа. Ф'ючерсна ціна. Базис. Опціони та їх особливості. Нерівномірний розподіл ризику між продавцем і покупцем опціону. Американський та західноєвропейський види опціонів. Опціон на купівлю фінансового активу, на продаж фінансового активу. Ціна опціону — премія. Нижня межа премії — внутрішня вартість опціону, верхня — часова (зовнішня) вартість. Модель Блека-Сколеса для опціону на продаж. Опціони на акції, облігації, індекси, ф'ючерсні контракти, валюту. Контракти своп. Процентні свопи. Валютні свопи. Банківський ринок своп, його особливості. Варанти, права власників. Частки в пулах та взаємних фондах.

Вибір стратегії хеджування в залежності від цілей учасника ринку та наявних інструментів. Визначення теоретичної ціни лінійних похідних фінансових інструментів. Оцінювання опціонів на основі біноміальної моделі та моделі Блека-Шоулза. Розрахунок та інтерпретування коефіцієнту чутливості опціонів. Формування опціонних стратегій на основі поточної ринкової ситуації та прогнозованої кон'юнктури ринку. Використання програмного забезпечення для аналізу та торгівлі на ринку похідних фінансових інструментів.

Тема 6. Гібридні фінансові інструменти

Використання на практиці гібридних фінансових інструментів для страхування ризиків зміни процента за кредитом, ціни товари, курсу обміну валют, індексу цін або ставок тощо.

Форми гібридних інструментів: конвертована облігація, двох валютна облігація, облігація з визначеним купоном, яка за умовами викупу буде погашена з прив'язкою до ринкової ставки процента. Оцінка гібридних фінансових інструментів.

Змістовий модуль 4. Характерні особливості функціонування синтетичних та інноваційних фінансових інструментів

Тема 7. Синтетичні фінансові інструменти

Створення ринку «синтетичних» цінних паперів. Фінансовий інжиніринг. Створення нових фінансових інструментів (продуктів). Комбінація опціонів. Стелажна угода. Стренг. Стреп. Стріп. Спред. Глобальні інвестиційні сертифікати та американські депозитарні розписки, цінні папери українських емітентів на світових фондових ринках.

Синтетичні інструменти (опціон на ф'ючерсний контакт, двовалютна облигація, синтетична акція тощо). синтетичні опціони, синтетична акція, структурований фінансовий продукт синтетичний продукт. синтетичні контракти та цінні папери. Депозитарні розписки. Нових фінансові інструменти: американських (АДР), європейських (ЄДП) і глобальних депозитарних розписок (ГДР).

Тема 8. Інноваційні фінансові інструменти

Оцінювання інноваційних фінансових інструментів. Інструменти, побудовані на основі технології block-chain. Ринок деривативів на погоду. деривативів на погоду. Захисні інновації, як відповідь на зміни регуляторних вимог; – агресивні, що створюються спеціально для просування на ринок. Головні особливості інноваційних фінансових інструментів: новаторський характер; метод конструювання; джерела дохідності; основні види ризиків, що управляються.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
2	Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
4	Робота на семінарських (практичних) заняттях	10	2	20	2	20	2	20	2	20
5	Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	-	59	-	59	-	59	-	59
Максимальна кількість балів:		236								
Розрахунок коефіцієнта:		236/60=3,933								
Екзамен		40								
Загалом		100								

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1.			
1.	Тема 1. Фінансові інструменти: сутність та значення	5	5
2.	Тема 2. Класифікація фінансові інструментів за багатьма ознаками	5	5
Змістовий модуль 2.			
3.	Тема 3. Часткові цінні папери	10	5
4.	Тема 4. Боргові зобов'язання	10	5
Змістовий модуль 3.			
5.	Тема 5. Похідні фінансові інструменти	5	5
6.	Тема 6. Гібридні фінансові інструменти	5	5
Змістовий модуль 4.			
7.	Тема 7. Синтетичні фінансові інструменти	5	5
8.	Тема 8. Інноваційні фінансові інструменти	5	5
	Разом	50	40

1. Економічна сутність фінансового ринку і його роль в кругообігу фінансових ресурсів в економіці
2. Структура фінансового ринку, характеристика його складових
3. Учасники фінансового ринку і особливості їх діяльності на ньому
4. Роль держави у функціонуванні фінансового ринку
5. Національні та міжнародні фінансові ринки
6. Глобалізація фінансового ринку, її позитивні і негативні наслідки
7. Види процентних ставок, їх визначення
8. Грошовий ринок, сутність та найважливіші особливості
9. Інструменти (товари) грошового ринку, їх характеристика
10. Характеристика валютних ринків, їх призначення
11. Основні напрями валютного регулювання
12. Валютний курс, чинники, які на нього впливають
13. Валютний дилінг
14. Застосування курсів „спот” і „форвард”
15. Характеристика цінних паперів, які обертаються на обліковому ринку
16. Визначення валюти ціни і валюти платежів зовнішньоторговельних контрактів
17. Операції банків і господарських суб'єктів із векселями
18. Різновиди векселів
19. Основні умови і форми розрахунків за зовнішньоторговельними контрактами
20. Основні види кредитів
21. Державні облігації, їх значення для розвитку національного фінансового ринку
22. Міжбанківський ринок позикового капіталу
23. Форвардні, ф'ючерсні операції та операції з опціонами
24. Своп: поняття, застосування

25. Ринок капіталів, сутність та відмінності від грошового ринку
26. Види фондових цінних паперів, їх характеристика
27. Функції, які виконують фондові цінні папери
28. Інвестиційні якості фондових цінних паперів
29. Рейтинги фондових цінних паперів
30. Первинні та вторинні фондові ринки
31. Фондова біржа, механізм її функціонування
32. Позабіржовий фондовий ринок, особливості торгівлі на ньому
33. Процедура допуску цінних паперів до продажу на фондовій біржі
34. Формування біржового курсу цінних паперів
35. Основні відмінності боргових і пайових цінних паперів
36. Функції і роль інституціональних фінансових посередників на фондовому ринку
37. Інвестиційні фонди і компанії, особливості їх діяльності на фондовому ринку
38. Довірчі товариства (трасти), їх діяльність на фондовому ринку
39. Участь страхових компаній в операціях на фінансовому ринку
40. Фондовий ринок України: характеристика, проблеми формування і розвитку
41. Українська фондова біржа, правила торгівлі на ній
42. Банківська система України, її структура, законодавча основа. Роль і функції Національного банку України
43. Комерційні банки, формування їх ресурсів і діяльність на фінансовому ринку
44. Діяльність комерційних банків з випуску і обігу цінних паперів
45. Інвестиційні банки, їх функції; відмінність від звичайних комерційних банків. Недержавні пенсійні фонди як учасники фінансового ринку
46. Основні види посередницької діяльності, які забезпечують функціонування фінансового ринку
47. Депозитарна діяльність на фінансовому ринку
48. Біржова статистика та біржові індекси
49. Ринок середньо- і довгострокових банківських кредитів: сутність і особливості
50. Іпотечне кредитування та іпотечні цінні папери
51. Державне регулювання фондового ринку в Україні
52. Функції Державної комісії України з цінних паперів і фондового ринку
53. Функції Державної комісії з регулювання ринку фінансових послуг
54. Ціна банківського кредиту; чинники, що впливають на її рівень
55. Визначення ставки дивіденду
56. Визначення дохідності облігації
57. Касові та строкові операції на ринку цінних паперів
58. Валютні операції, що означають переміщення (рух) капіталу
59. Шляхи первинного розміщення цінних паперів

Термін виконання: Крайній термін виконання завдань за 2 дні до екзамену.

Форма подання виконаної роботи: Документ у форматі doc, docx, pdf*

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи проводяться дистанційно (онлайн в середовищі Moodle).

В модульній контрольній роботі передбачено виконання 25 тестових завдань. За кожне правильно виконане завдання, в системі МУДЛ, проставляється 1 бал. Максимально можна набрати 25 балів за 100% надані правильні відповіді. Час, що відводиться на проходження модульної контрольної 25 хвилин.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
25	В повному обсязі володіє матеріалом, глибоко знає зміст теоретичних питань з дисципліни, використовує різноманітні джерела інформації для пошуку вирішення проблемних питань
24-20	Досить повно володіє матеріалом, знає зміст більшості теоретичних питань з дисципліни, використовує обов'язкову літературу для пошуку вирішення проблемних питань, допускає незначні помилки при вирішенні тестових завдань
19-15	Загалом володіє навчальним матеріалом, володіє знаннями з деяких теоретичних питань з дисципліни, не використовує обов'язкову літературу для пошуку вирішення проблемних питань, допускає окремі суттєві неточності та помилки
14-10	Володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, викладає його фрагментарно без обґрунтування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускає суттєві неточності
9-5	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань з дисципліни, допускає суттєві помилки
4-0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль – іспит. Іспит проводиться у вигляді тестування. На нього виносяться тести з усіх тем курсу

Форма проведення іспиту – тестова

Тривалість проведення іспиту – 1 год. 20 хв.

Максимальна кількість балів – 40 балів

Критерії оцінювання – 1 бал за кожне тестове питання

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Фінансові інструменти: поняття, види, класифікація
2. Фінансові інструменти ринку капіталів.
3. Фінансові інструменти грошового ринку.
4. Фінансові інститути: поняття, функції, їх роль в розвитку фінансового ринку
5. Процентні ставки: поняття, вимірювання; чинники, що впливають на їх зміну.
6. Фінансові ринки: поняття, класифікація, функції.
7. Грошовий ринок: поняття, структура, механізм функціонування.

8. Ринок капіталів: поняття, структура, механізм функціонування.
9. Внутрішній і зовнішній фінансові ринки; глобалізація фінансових ринків
10. Ринок опціонів і ф'ючерсів.
11. Інституціональні фінансові посередники, їх функції.
12. Валютний ринок України: механізм функціонування, інструменти.
13. Операції на валютному ринку.
14. Корпоративні пенсійні фонди як учасники фінансового ринку.
15. Валютні ризики і методи їх хеджування.
16. Валютні опціони.
17. Валютні ф'ючерси.
18. Кредитний ринок.
19. Фінансові посередники на кредитному ринку.
20. Іпотечне кредитування.
21. Споживче кредитування.
22. Ринок акцій.
23. Ринок облігацій.
24. Вексельний ринок.
25. Ринок похідних інструментів.
26. Інститути спільного інвестування, їх види, характеристика діяльності
27. Інвестиційні банки, їх функції
28. Валютний дилінг.
29. Фондова біржа, механізм її функціонування; біржові операції
30. Позабіржовий фондовий ринок, особливості торгівлі на ньому

6.6. Шкала відповідності оцінок.

90 – 100	A
82-89	B
75-81	C
69-74	D
60-68	E
35-59	FX
1-34	F

7. Навчально-методична карта дисципліни (модуля)

Разом: 120 год., із них: лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 50 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі (назви, бали)	1. Змістовий модуль 1 (59 балів)		2. Змістовий модуль 2. (59 балів)		3. Змістовий модуль 3. (59 балів)		4. Змістовий модуль 4. (59 балів)	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Лекції (теми, бали)	Фінансові інструменти: сутність та значення (1бал)	Класифікація фінансові інструментів за багатьма ознаками (1бал)	Часткові цінні папери (1бал)	Боргові зобов'язання (1бал)	Похідні фінансові інструменти (1бал)	Гібридні фінансові інструменти (1бал)	Синтетичні фінансові інструменти (1бал)	Інноваційні фінансові інструменти (1бал)
Практичні заняття (теми, бали)	Фінансові інструменти: сутність та значення (11 баллів)	Класифікація фінансові інструментів за багатьма ознаками (11 баллів)	Часткові цінні папери (11баллів)	Боргові зобов'язання (11 баллів)	Похідні фінансові інструменти (11 баллів)	Гібридні фінансові інструменти (11 баллів)	Синтетичні фінансові інструменти (11 баллів)	Інноваційні фінансові інструменти (11 баллів)
Самостійна робота 8*5=40 балів								
Поточний контроль Модульна контрольна робота 1,2,3,4*25=100 балів								
Сума за семестр 236, коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу 3,933								
Іспит - 40 балів								
Загалом 100								

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Фінансові інструменти: операції з облігаціями : науково-практичний посібник / В. І. Козак, С. О. Москвін, В. В. Посполітак. – К. : DESPRO, 2019. – 132 с.
2. Фінансування місцевих інвестиційних проектів : навчальний посібник / А. Є. Буряченко, В. І. Козак, Д. А. Леонов, С. О. Москвін та ін. – К. : УІРФР, 2019. – 500 с.
3. Емісія муніципальних облігацій : науково-практичний посібник / В. І. Козак, С. О. Москвін, В. В. Посполітак. – К. : DESPRO, 2019
4. Краус Н.М. Фінансові інструменти економічного розвитку / Краус Н.М., Нікіфороф П.О., Краус К.М., Поченчук Г.М. // Навчально-методичний посібник, Київ : Аграр Медіа Груп, 2020. – 210.
5. Управління фінансовими активами Навч. посіб. / Гаватюк Л.С., Юрій Е.О., Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я. - Чернівці, 2021. - 170 с.
6. Фінансовий ринок: навч. посібник за заг. ред. Арутюнян С.С. / Арутюнян С.С., Добриніна Л.В. та інші – К.: Гуляєва В.М., 2018. – 484 с.
7. Інноватика на фінансових ринках: монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. С. В. Онишко. Ірпінь: УДФСУ, 2018. 466 с.
8. Фінансовий ринок: підруч.: у 2-х т. / кер. авт. кол. і наук. ред. Ю. М. Коваленко. Ірпінь:УДФСУ, 2018. Т. 1. 442 с.
9. Коваленко Ю., Літвін Я. Фінансові інструменти, їх класифікації та напрями інноваційних розвідок. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2019. No 1 (17). С. 132-142.
10. Пробоїв О.А., Роговська-Іщук І.В. Структуровані продукти й синтетичні інструменти на глобальних фінансових ринках // Економіка і суспільство. Випуск № 16, 2018, С. 88–97.
11. Едвардес У. Ключові фінансові інструменти: [пер. з англ.] / У. Едвардес – К. Наукова думка, 2003. – 255 с.
12. Фінансовий інжиніринг: Навчальний посібник / За ред. О.М. Сохацької. – К.: Кондор, 2011. – 660 с.
13. Шкварчук, Л. О. Фінансовий ринок : навч. посібник / Л. О. Шкварчук. — Київ : Знання, 2013. – 382 с.
14. Глущенко А. С., Загорська Д. М. Ринок похідних фінансових інструментів в Україні: монографія / А. С. Глущенко, Д. М. Загорська. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 192 с.
15. Примостка Л. О. Фінансові деривативи: аналітичні та облікові аспекти: [монографія]/ Л. О. Примостка. – К.: КНЕУ, 2001. – 263 с.
16. Загородній А.Г. Ринок фінансових послуг: термінологічний словник: підручник МОН./ А.Г. Завгородній, Г.Л. Вознюк / – Львів: Бескид Біт, 2008. – 544 с.
17. Єгоричева С. Б. Банківські інновації: [навчальний посібник] / С. Б. Єгоричева. – К : Центр учбової літератури, 2010. – 208 с.

Додаткова

18. Дропа Я. Б. Фінансові інструменти формування ресурсів у національній економіці в умовах глобалізації // Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 16, 2017, С. 683–687.
19. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки [Текст] : навч. посіб. / О. Т. Євтух, О. О. Євтух. - К. : ЦУЛ, 2011. – 408 с.
20. Іноземні інвестиції в Україні: проблеми та перспективи: монографія / за ред. В.Г. Федоренка, І.М. Грищенко, О.М., Могильного Т.Є.Воронкової – К.: ТОВ «ДКС центр», 2015. – 473 с.

9. Додаткові ресурси

21. Інноваційна діяльність та венчурний капітал в системній модернізації національної економіки [Текст] : монографія / Н. М. Краус, О. М. Шевченко ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. - Полтава : Дивоствіт, 2013. - 183 с. : рис., табл.

22. Краус Н. М. Blockchain як комунікаційно-інформаційна фінансова новітня технологія цифровізації економіки / Н. М. Краус, К. М. Краус // Цифрова економіка: зб. мат. Національної наук.-метод. конф., 4–5 жовтня 2018 р., м. Київ. – К.: КНЕУ, 2018. – С. 226–230.

23. ЕНК «Фінансові інструменти»: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=17956>

Нормативно-правові акти:

24. Закон України «Про фінансові послуги і державне регулювання ринку фінансових послуг» від 12 липня 2001 р. за №2664-III (Зі змінами, внесеними згідно з Законами N 485-IV від 06.02.2003, ВВР, 2003, N 14, ст.104; N 3201-IV від 15.12.2005, ВВР, 2006, N 13, ст.110.

25. Міжнародний стандарт фінансової звітності 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації».

26. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти».

27. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання».

28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка».

29. Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про встановлення ознак фіктивності емітентів цінних паперів та включення таких емітентів до списку емітентів, що мають ознаки фіктивності». НКЦПФР, 30 травня 2017 року, № 393.

30. <http://www.iplanet.net/fdisurvey> – інформація щодо світових потоків прямих інвестицій.

31. <http://www.oecd.org> – офіційний сайт організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), надає інформацію щодо індикаторів розвитку країн ОЕСР.

32. <http://www.standartsandpoors.com> – сайт компанії Standarts & Poors, інформація щодо ризиків, рейтингів фінансових інструментів.

33. <http://www.moody.com> – сайт рейтингового агенства Moody's, інформація щодо ризиків, рейтингів фінансових інструментів.

34. <http://www.transnationale.org> – надає інформацію про більш як 10000 компаній, включаючи ТНК.

35. <http://www.unctad.org/wir/index.htm> – інформація щодо оглядів світових інвестицій.

36. <http://www.finance.yahoo.com> – новини світового бізнесу, інвестицій та фінансів.

37. <http://www.fdi.eu.com> інформація щодо світових потоків ПІІ та діяльності ТНК.

38. <http://www.ssmc.gov.ua> – офіційний сайт Державної комісії по цінним паперам та фондовому ринку.

39. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.

40. <http://www.ufs.com.ua> – український фінансовий сервер.

41. <http://www.investfunds.com.ua> – інформаційний фінансовий сервер.

42. Експертна дискусія Асоціації: Фінансові інструменти ЄС для сталого розвитку <https://eba.com.ua/photogallery/ekspertna-dyskusiya-asotsiatsiyi-finansovi-instrumenty-yes-dlya-stalogo-rozvytku/>

43. Фінансові інструменти з характеристиками капіталу [HTTPS://AUDIT-OPTIM.COM.UA/NEWS/136-FINANSOVI-INSTRUMENTI](https://AUDIT-OPTIM.COM.UA/NEWS/136-FINANSOVI-INSTRUMENTI)